מיבעיא לי מאי גברא לשני פרים איכוין ועד דממלי להו. לי"ב לוגין לא קרבי דהא יש קבע לנסכים ולא אמרינן ליקרבו שמנה לוגין לשני אילים ושלשה לוגין לכבש אחד או דלמא למנחה הראויה לשני אילים וכבש איכוין: ה"ג **תרי מחד מינא וחד מחד מינא אמרינן או לא.** כלומר מי היו מוכרחת [1] לאינדוגי או לא: **מתני' מתנדבין יין.** בלא שמן ומלא ומנסכו לשיתין בפני עצמו ואין מתנדבין שמן בלא מלא ויין: **מתנדבין שמן.** וקומלו ומקטיר הקומץ ושיריו נאכלין: **מה מלינו כו'.** דאמרן לעיל [ע"א] אזרח [במדבר טו] מלמד שמתנדבין נסכין ורבי עקיבא מוקי לה בריש ז] [2](כדחזינן) כדקתני מתנדבין יין ולא שמן: **אף שמן שהוא בא חובה.** במנחת נסכים בא נדבה(3) בפני עצמה: **עם חובתו בפני עצמו.** אע"פ שהוא בא חובה עם המנחה אינו מעורב במנחה תאמר בשמן כו' וכיון דלא אשכחן ליה לריתי בכלי בפני עצמו השתא נמי לא לייתי: **אפילו פרידה.** אפי' גחל ל' מתנדבין ח]: **גמ' מדכרי שריסה נלמד מתנדב אדם מנחת נסכים.** סלת שמן ויין בלא קרבן בכל יום דעד כאן לא פליגי אלא בפני עצמו אבל במעורב עם המנחה לא פליגי: **חמשה מנחות.** סלת ומחבת ומרחשת וחלות ורקיקין אבל רבוכה לא חשיב דאינה באה נדבה אלא בתורה עם הזבח ולאו מנחה היא: **קמ"ל.** הא דהני חשיב ותו לא היכא דאמר מנחה סתם יביא אחת מחמש הללו: **אבל היכא דפרים.** לנסכים פרים: **מאי טעמא.** אין סיים מתנדבין עשרון: **תקריב.** לשון יחיד: **עולותיכם.** לשון רבים: **עני.** דרכו להביא מנחה שאין לו בהמות: **חמשה מיני טיגון.** סלת מחבת ומרחשת וחלות ורקיקין דמנחת מלפה. כל מידי דאית ביה שמן קרי טיגון: **שאכנה ממך.** כלומר שתקובל לפני בהן:

הדרן עלך המנחות והנסכים

הרי עלי עשרון. פירשתי. כמה עשרונים אביא: **ואיני יודע מה פירשתי יביא ששים עשרונים.** דאי בגיר מהכי נדר לא איכפת ליה דמתני י] ואמר כמה שנדרתי יהיו לנדרי והשאר יהא לנדבה ובטופי יא] ליכא לספוקי דאין מנחה יחידית יתירה על ששים עשרונים: **הרי עלי מנחה.** סתם: **יביא איזו שירצה.** מחמשה מנחות: יב] **מיוחדות.** מפרש בגמרא(1): יג] **מן המנחה.** כלומר הרי עלי מנחה או שאומר הרי עלי מין המנחה יביא אחת יד]: **מנחות.** עלי או שאומר מין מנחות עלי יביא שתי מנחות ממין אחד: **פירשתי.** אחת מן המנחות שכתובים בפרשה ואיני יודע אי זה מהן פירשתי כו': **פירשתי מנחה.** בכלי אחד של עשרונים: **ואיני יודע כמה.** עשרונים קבעתי בה: **יביא ששים עשרון.** דבטופי מהכי ליכא לספוקי ואי בגיר נדר לא איכפת לן דמתני ואמר כמה שפירשתי יהא לנדרי והשאר יהא לנדבה: **רבי אומר.** כיון דאמר מנחה משמע חדא אלמא בכלי אחד קבעה ואם יביא ששים בכלי אחד שמא בגיר מהכי נדר ובויא מנחה יתירה ואית ליה לרבי קביעותא דמנחה מילתא טו] הלכך יביא ששים מנחות מאחד ועד ששים חדא של עשרון וחדא של שתים וחדא של שלש וחדא של ארבע וכן עד ששים דולאי חדא מייהו נדר ואינן נדבה: **גמ' אכל לא קבעתים בכלי אחד.** הלכך יביא ששים עשרונות בששים כלים כל אחד ואחד בפני עצמו טז] והא דקאמר יביא מנחות של עשרונות מאחד ועד ששים היינו היכא דקבעה בכלי אחד דלא מצי לאתיויי בכלי אחד לא בגיר מהכי ולא טפי מהכי הלכך יביא מנחות של עשרונים מאחד ועד ששים דולאי חדא מייהו נדר: **תנא.** מה טעם יביא מנחה שלא לפי שפתח בה הכתוב תחלה: מן

מיבעיא לי מאי גברא לשני פרים קא מכוין ועד דממלי להו לא קרבי או [א]דלמא לשני אילים וכבש אחד קמכווין תרי מחד מינא וחד מחד מינא אמרינן או לא מאי תיקו: **מתני'** [ב]מתנדבין יין [ג]ואין מתנדבין שמן דברי רבי עקיבא רבי טרפון אומר מתנדבין שמן אמר רבי טרפון מה מצינו [ד] ביין שהוא בא חובה ובא נדבה אף שמן שהוא בא חובה בא נדבה אמר לו רבי עקיבא לא אם אמרת ביין שכן קרב עם חובתו בפני עצמו תאמר בשמן שאינו קרב עם חובתו בפני עצמו [ה]אין שנים מתנדבין עשרון אחד [ו]אבל מתנדבין עולה ושלמים [ז] ועוף אפי' פרידה אחת: **גמ'** אמר [ח]רבא מדברי שניהם נלמוד מתנדב אדם מנחת נסכים בכל יום פשיטא מהו דתימא מנחת נדבה גלי בה רחמנא הני חמשה מנחות אין טפי לא קמ"ל הני מילי בסתמא אבל היכא דפריש פריש: אין שנים מתנדבין: מאי טעמא אילימא משום דכתיב [1]תקריב עולה נמי הא כתיב [2]יקריב אלא עולה מאי טעמא דכתיב [3]לעולותיכם מנחה נמי הא כתיב [3]למנחותיכם אלא משום דכתיב בה [ט] [1]נפש תניא נמי הכי רבי אומר [4]אשר יקריב קרבנו לכל נדריהם ולכל נדבותם אשר יקריבו לה' הכל באין בשותפות לא סילק הכתוב [י]אלא מנחה שנאמר נפש אמר ר' יצחק מפני מה נשתנית מנחה שנאמר בה נפש אמר הקדוש ברוך הוא מי דרכו להביא מנחה עני מעלה אני עליו כאילו הקריב נפשו לפני א"ר יצחק מה נשתנית מנחה שנאמר בה חמשה מיני טיגון הללו משל למלך בשר ודם שעשה לו אוהבו סעודה ויודע בו שהוא עני אמר לו עשה לי מן חמשה מיני טיגון כדי שאהנה ממך:

הדרן עלך המנחות והנסכים

הרי [ה]**עלי עשרון** יביא [ג] אחד עשרונות יביא [ד] שנים פירשתי ואיני יודע מה פירשתי יביא ששים עשרון [ו]הרי עלי מנחה יביא איזו שירצה רבי יהודה אומר יביא מנחת הסולת שהיא מיוחדת שבמנחות [ז]מנחה או מין המנחה יביא אחת מנחות או מין מנחות יביא שתים פירשתי ואיני יודע איזה מהן פירשתי יביא חמשתן [ח]פירשתי מנחה של עשרונים ואיני יודע כמה פירשתי יביא ששים עשרון רבי אומר יביא מנחות של עשרונות מאחד [ט] ועד ששים: **גמ'** פשיטא עשרונות יביא שתים איצטריכא ליה הא נמי פשיטא מיעוט עשרונות שתים [י]איצטריכא ליה: פירשתי ואיני יודע מה פירשתי יביא ששים עשרון: מאן תנא אמר חזקיה דלא כרבי דאי רבי האמר יביא מנחות של עשרונות מאחד ועד ששים ורבי יוחנן אמר אפילו תימא רבי באומר פירשתי עשרונות אבל לא קבעתים בכלי (יא) דמייתי שיתין עשרונות בשיתין מאני: הרי עלי מנחה יביא איזהו שירצה [וכו']: תנא הואיל ופתח בו הכתוב תחלה אלא מעתה האומר הרי עלי עולה יביא בן בקר הואיל ופתח בו הכתוב תחלה

מה נשתנית שנאמר בה נפש. דאי משום דאין בהא בשותפות הוה ליה למיכתב איש או לשון אחר דמשמע יחיד דוקא: **חמשה** מיני **טיגון.** לא היה מטגן מנחת סולת מלפה(1) תנור אלא מנחת מחבת ומרחשת לחולייהו אלא קולא טיגון מה שיש בכולו שמן:

הדרן עלך המנחות והנסכים

הרי עלי מנחה יביא איזו שירצה. פירוש מחמשת מנחות אבל במנחת נסכים לא איכוין אע"ג דמתנדב אדם מנחת נסכים בכל יום דסתמא דעתו אמנחות המפורשות ורגילות לבא בפני עצמן ולא בגלגל זמן: **מנחה** מין המנחה. פירוש או אמר מין המנחה:

סימנא

א מיי' פי"ז מהלכות מעה"ק הלכה יב יג:
ב מיי' פי"ב מהלכות מעה"ק הלכה יב:
ג מיי' פי"ד מהל' מעה"ק הלכה ה ופי"ז הלכה יב:
ד מיי' פי"ד מהל' מעה"ק הלכה ה:
ה מיי' פי"ז מהל' מעה"ק הלכה ז:
ו מיי' פי"ז מהל' מעה"ק הלכה ז:
ז מיי' סס הלכה ה:
ח מיי' סס הלכה ז:

תורה אור השלם

1. וְנֶפֶשׁ כִּי תַקְרִיב קָרְבַּן מִנְחָה לַיְיָ סֹלֶת יִהְיֶה קָרְבָּנוֹ וְיָצַק עָלֶיהָ שֶׁמֶן וְנָתַן עָלֶיהָ לְבֹנָה:
ויקרא ב א
2. אם עֹלָה קָרְבָּנוֹ מִן הַבָּקָר זָכָר תָּמִים יַקְרִיבֶנּוּ אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד יַקְרִיב אֹתוֹ לְרִצֹנוֹ לִפְנֵי יְיָ:
ויקרא א ג
3. אֵלֶּה תַּעֲשׂוּ לַיְיָ בְּמוֹעֲדֵיכֶם לְבַד מִנִּדְרֵיכֶם וְנִדְבֹתֵיכֶם לְעֹלֹתֵיכֶם וּלְמִנְחֹתֵיכֶם וּלְנִסְכֵּיכֶם וּלְשַׁלְמֵיכֶם:
במדבר כט לט
4. דַּבֵּר אֶל אַהֲרֹן וְאֶל בָּנָיו וְאֶל כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִן הַגֵּר בְּיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יַקְרִיב קָרְבָּנוֹ לְכֹל נִדְרֵיהֶם וּלְכָל נִדְבוֹתָם אֲשֶׁר יַקְרִיבוּ לַיְיָ לְעֹלָה:
ויקרא כב יח

רבינו גרשום

ליחלק כדמפרש במתני': אחד עשר מיבעי לי מאי גברא לב' פרים קא מיכוין לי"ב לוגין ועד דממלי להו לא קרבי או דלמא וכו' תרי מחד מינא. כגון ב' אילים וחד מחד מינא כגון כבש אמרי' דדעתיה אהכי או דלמא לחד מינא לב' פרים ותו לא וצריך למלינהו: מתנדבין יין. נסך בפני עצמו ואין מתנדבין שמן בפני עצמו: ובא נדבה. כדאמרי' אורח מלמד שמתנדב נסכים: שכן קרב עם חובתו בפני (או אינו) [דאינו] מערבו אלא מניחו בפני עצמו בספלים הנקובים הלכך מתנדבין יין בפני עצמו: אין שנים מתנדבין עשרון אחד. משום דכתיב כי תקריב קרבן מנחה תקריב אחד ולא שנים: מדברי שניהם נלמד [מתנדב אדם] מנחת נסכים. מנחה בפני עצמה בלא זבח וקרב עמה נסכים דהא בהא לא פליגי אלא בשמן בפני עצמו. אבל עם המנחה מודי ר' עקיבא: מהו דתימא מנחת נדבה גלי רחמנא. בחמש מנחות דהני ה' מנחות לחודייהו מייתי נדבה טפי לא: הני מילי בסתמא. כי נדר מנחה בסתם ודאי אינו מביא אלא אחת מחמש אבל אי פירש מנחת נסכים יביא מנחת נסכים: חמשה מיני טיגון. סולת מחבת מרחשת חלות ורקיקין וכל דבר שעשוי בשמן וסולת קרי טיגון:

סליק פ"ק

פירשתי בשעת נדר כמה עשרונים הייתי רוצה להביא ואיני יודע מה

פירשתי יביא ס' עשרונים שיחיד מתנדב מנחה גדולה של ס' עשרון ובכלל הגדולה יש אותה שנדר: ולא כר' דאמר לקמן לקמן והביא גדול לא יצא דלא סבירא ליה דיש בכלל הגדול קטן: דאי ר' האמר במתניתין יביא (קטן) מנחה של עשרונים מאחד ועד ששים דכיון דאינו יודע מה פירש שמא אמר מנחה של עשרון אחד ויביא אחת בכלי אחד ושמא מנחה של שני עשרונים או של ג' או של ד' ואיכא לספוקיה עד ששים מנחות וצריך ששים כלים. אחד של ס' ואחד של נ"ש ואחד של נ"ח עד אחד של אחד בא': פירשתי עשרונים ואיני יודע כמה אבל ברי לי שלא קבעתים בכלי שלא אמרתי כך וכך בכלי אחד שלא הזכיר כלי וליכא למימר קטן והביא גדול הכא. ואינו צריך להביא אלא ס' עשרון בס' כלים ותו לא ממה נפשך דאם אמ' ס' הרי הביא ס' וכן מס' ועד א' הביא מה שפירש:

עין משפט נר מצוה

לו **א** מיי' פי"ז מהלכות מעה"ק הלכה יב יג:
לז **ב** מיי' פי"ד מהלכות מעה"ק הלכה יב:
לח **ג** מיי' פי"ד מהל' מעה"ק הלכה ה:
לט **ד** מיי' פ"ג מהלכות מעה"ק הלכה ו ופי"ד הלכה ג:
מ **ה** מיי' פי"ז מהל' מעה"ק הלכה ז:
מא **ו** מיי' סס הלכה ה:
מב **ז** מיי' סס הלכה ה:
מג **ח** מיי' סס הלכה ז:

מסורת הש"ס

ט) גמ' בכלי אחד דמייתי שיתין: **(י)** רש"י ד"ה לף שמן וכו' בא בנדבה הס"ד ואח"כ מ"ב בפני עצמה עם חובתן בא בפני:

גליון הש"ס

גמ' **אלא** מנחה שנאמר נפש. עי' זבחים לף ה ע"ב תוס' ד"ה נפש:

מוסף רש"י

מתנדב אדם מנחת נסכים. בלא זבח ולף על גב שלא אמרה תורה מנחת כלל אלא הבאה בגלגל זבח, היכא דפרים פרים (זבחים פד).
שנאמר בה נפש. לא נאמר נפש בכל קרבנות נדבה אלא במנחה (ויקרא ב, א).

הדרן עלך המנחות והנסכים

שיטה מקובצת

א) ביין עיין תוס' זבחים (דף צ"א ע"ב): **ב)** ושלמים ובעוף: **ג)** יביא אחת: **ד)** יביא שתים: **ה)** ועד ששים היינו אלף ושמנה מאות ושלשים כיצד מאלף עד יוד נ"ה א"ט עשר ב"ח עשר ג"ז עשר ד"ו עשר ה"י חמש עשרה עוד מי"א עד עשרים קנ"ה כיצד י"א וי"ש הרי שלשים י"ב וי"ח הרי שלשים י"ג וי"ז הרי שלשים י"ד וט"ו הרי שלשים ט"ו וכ' הרי חמשה ושלשים הכל קנ"ה מכ"א עד שלשים הנ"ה כיצד כ"א וכ"ט הרי חמשים כ"ב וכ"ח הרי חמשים כ"ג וכ"ז הרי חמשים כ"ד וכ"ו הרי חמשים כ"ה ושלשים הרי חמשה וחמשים הכל הנ"ה משלשים ועד ארבעים שנ"ה כיצד ל"א ול"ש הרי שבעים ל"ב ול"ח הרי שבעים ל"ג ול"ז הרי שבעים ל"ד ול"ו הרי שבעים ל"ה וס' הרי ע"ה הרי שנ"ה ומאתר וארבעים עד נ' תנ"ה מ"א ומ"ט הרי תשעים מ"ב ומ"ח הרי תשעים מ"ג ומ"ז הרי תשעים מ"ד ומ"ו הרי תשעים מ"ה ונ' הרי תשעים וחמשה הכל תנ"ה ומנ"א ועד ס' תקנ"ה נ"א ונ"ש הרי ק"י נ"ב ונ"ח הרי ק"ו נ"ג ונ"ז הרי ק"ז נ"ד ונ"ו הרי ק"ח נ"ה וס' הרי קט"ו הכל תקנ"ה וסימנך נ"ה קנ"ה רנ"ה שנ"ה תנ"ה תקנ"ה ס"ה אלף [ושמונה מאות] ושלשים ועיין בתוס' (דף קו): **ו)** אורחא לאיתנדובי הכי: **ז)** כדחזינן דקתני: **ח)** מתנדבין בין שנים: **ט)** קמ"ל דהני מילי דחמש ותו: **י)** דמתני דאומר: **יא)** ובטפי מהני: **יב)** מיוחדת: **יג)** מנחה מין: **יד)** אחת מהמנחות האמורות בתורה: **טו)** מילתא היא: **טז)** עצמו דהאי דקאמר רבי יביא:

ט) בין עיין תוס' זבחים (דף צ"א ע"ב): **כ)** ושלמים ובעוף: **ג)** יביא אחת: **ד)** יביא שתים: **ה)** ועד ששים היינו אלף ושמנה מאות ושלשים כיצד מאלף עד יוד נ"ה א"ט עשר ב"ח עשר ג"ז עשר ד"ו עשר ה"י חמש עשרה עוד מי"א עד עשרים קנ"ה כיצד י"א וי"ש הרי שלשים י"ב וי"ח הרי שלשים י"ג וי"ז הרי שלשים י"ד וט"ו הרי שלשים ט"ו וכ' הרי חמשה ושלשים הכל קנ"ה מכ"א עד שלשים הנ"ה כיצד כ"א וכ"ט הרי חמשים כ"ב וכ"ח הרי חמשים כ"ג וכ"ז הרי חמשים כ"ד וכ"ו הרי חמשים כ"ה ושלשים הרי חמשה וחמשים הכל הנ"ה משלשים ועד ארבעים שנ"ה כיצד ל"א ול"ש הרי שבעים ל"ב ול"ח הרי שבעים ל"ג ול"ז הרי שבעים ל"ד ול"ו הרי שבעים ל"ה וס' הרי ע"ה הרי שנ"ה ומאתר וארבעים עד נ' תנ"ה מ"א ומ"ט הרי תשעים מ"ב ומ"ח הרי תשעים מ"ג ומ"ז הרי תשעים מ"ד ומ"ו הרי תשעים מ"ה ונ' הרי תשעים וחמשה הכל תנ"ה ומנ"א ועד ס' תקנ"ה נ"א ונ"ש הרי ק"י נ"ב ונ"ח הרי ק"ו נ"ג ונ"ז הרי ק"ז נ"ד ונ"ו הרי ק"ח נ"ה וס' הרי קט"ו הכל תקנ"ה וסימנך נ"ה קנ"ה רנ"ה שנ"ה תנ"ה תקנ"ה ס"ה אלף [ושמונה מאות] ושלשים ועיין בתוס' (דף קו): **ו)** אורחא לאיתנדובי הכי: **ז)** כדחזינן דקתני: **ח)** מתנדבין בין שנים: **ט)** קמ"ל דהני מילי דחמש ותו: **י)** דמתני דאומר: **יא)** ובטפי מהני: **יב)** מיוחדת: **יג)** מנחה מין: **יד)** אחת מהמנחות האמורות בתורה: **טו)** מילתא היא: **טז)** עצמו דהאי דקאמר רבי יביא:

1) מן הלחן יביא כבש. אמר הרי עלי עולה מן הלחן יביא כבש ולא עז הואיל ופתח בו וכו': **דליש ליה שם לווי.** שנקלאת מנחה שתה דשאר מנחות יש להם שם לווי מנחת מחבת ומנחת מרחשת ומנחת מאפה: **איזו היא מנחה.** דקרי לה ר' יהודה מיוחדת משום דליש ליה שם לווי זה שפתח בה הכתוב תחלה והייגו מנחת סלת: **פשיטא דמנחה סלת קאמר.** ר' יהודה דהא בהדיא קתני לה: **סימנא בעלמא.** לגירסא שלא תטעה ותשכח איזו מנחה קאמר ר' יהודה דיביא סימן זה יהא ביהך זו שפתח בה הכתוב תחלה: **וזאת תורת המנחה.** בלו את אהרן ואת בניו מנחת קלי: **ס"ש.** ממתני': **מנחה מין המנחה.** פירשתי לעיל[ב]: **יביא לחם.** משום דמין חד משמע ומנחה ממי חדא משמע: **הא מיני מנחה שתים.** יביא שתים: **ממין אחד.** ב[ב] דמוקים לתרוייהו [ליתני]: **דלמא הא מיני מנחה יביא שתי מנחות משתי מינין.** דמיני (ג[ג]) [ג] (מנחה) משמע תרין [ומנחה ממי משמע תרין] כלאמר לעיל ואת תורת המנחה: **ודילמא הא.** דלייקינן מינה הא מיני מנחה חדא ר' שמעון היא דלדידיה איכא לקיומי תרוייהו ד[ד] [ליתני] שני מינין במנחה אחת אבל לרבנן דלית להו מנחה משני מיניה לעולם חדא מנחה ה[ה] ממין ו[ו]אחד מ[מ] (נא) מייתי: **מאן תנא.** דלא מספקא ליה אלא באחת מנחות: **כיון דאמר מחצה חלות ומחצה רקיקין יביא.** ולאו דוקא קאמר דה"ה לתשע חלות ואחד רקיק או לתשעה רקיקין ואחד חלה: **אי נמי סבר לה כרבי יהודה דאמר.** בפרק ואלו מנחות (לעיל עו.) כל המנחות באות עשר עשר: **איכא לספוקי להאי באחרבע עשרה מנחות.** סלת ומחבת ומרחשת הרי ה[ה] ג' ומנחת מאפה איכא אחד עשר ספיקות דלמא כולה חלות ולד ומא תשעה חלות ואחד רקיק ומא שמנה חלות ושני רקיקין ו[ו]כן גרועי לחלות ואפופי לרקיקין עד שמא כולה רקיקין[ז] (ח) [ט] (נהוי"ל) [מ]: **מייתי.** שני מנחות אחת של עשר חלות ואחת של עשר רקיקין ואומר אם כולה חלות או כולה רקיקין נדרתי אותה מהא נדבה ואם מחצה ו[ו] של חלות ורקיקין נדרתי יצטרפו חלות מזו לפי מה שנדרתי ז[ז]ורקיקין מזו לפי מה שנדרתי לנדרי והאחרת מהא נדבה: **למחרת מביא אשמו ולוגו עמו.** בתוספת' דזירות[ח] קתני לה מי שהיה ספק זיר ומא ספק טהור ספק מצורע מוחלט ומא ספק טהור אוכל בקדשים אחר ס' יום כו' רבי

סימנא בעלמא. לגירסא שלא תטעה ושלא תשכח באיזה מנחה ל"ר יהודה כי על ידי טעם זה אתו לאתדכורי גמרא: **למחרת מביא אשמו ולוגו.** פירש בקונטרס למחרת יום שמיני ובזבחים (דף עו.) פירש למחרת יום שמיני והכל אחד דאספק זיר ומא ומספק מצורע ומא קאי כדמוכח בתוספתא דזיר פרק בתרא והכי איתא התם ספק זיר ומא וספק זיר טהור אבל זיר ולאי היה ספק מצורע ומא פי' מוחלט ספק מצורע טהור פי' [ז] שטהור כבר אבל מצורע ולאי היה פי' בחד גברא אייני שיש בו ספיקות אלו אוכל בקדשים לאחר שיש יום ושותה יין ומיטמא למתים לאחר ק"כ יום כילל אמרו לו זיר ומא אתה [ט] [ואין זיר ומא מגלח אלא עד שבעה] לא ומנה שבעה הזה ושנה וגלח והבא קרבן מנה שבעה ומבקש לגלח אמרו לו זיר טהור אתה ואין טהור מגלח פחות מלי יום לא ומנה כ"ג להשלים [י] [כ] לו מנה לי ומבקש לגלח מ"ל זיר טהור אתה ואין [מ] טהור מגלח אלא על הדמים [נ] פירוש שלא בהמות מייב להביא חטאת עולה ושלמים ועל אחד מהם יכול לגלח וחטאת בהמה אינה באה על הספק ושלמי זיר נמי טעון תנופה וזה אין יכול להניף מפני שהוא ספק מצורע ומא אבל עולה יכול להביא על תנאי והייגו דקתני כילל הוא עושה מביא עולה בהמה ומתנה עליה ואומר אם טהור אני הרי זו חובה ואם לאו לאו הרי זו נדבה כילל הוא עושה להחמיר עליו מביא פייל של חרס חדשה ונותנין לתוכה רביעית מים חיים ומביא שני ליפורי דרור פירוש כדין כל מצורעין ביום תגלחתם וחטאת העוף פי' כדין זיר ומא דשמא ומא הוא ותגלחת זו של טומאה ואינו מתמיל נזירות טהרה עד שיביא חטאתו של טומאה שחטאתו מעכבתו מלמנות נזירות טהרה אבל אשמו אינו מעכבו ומשיגלח תגלחת טומאה הוא אסור לגלח על שימנה נזירות טהרה ולהכי צריך להביא חטאת נזירות טומאה למנות נזירות טהרה ולגלח בסופה לטהרת לרעתו ואשם יביה עד תגלחת הטומאה שיעבה אחרי טהרתו בודאי מן הלרעת אשותה תעלה לו ודאי לטומאת מזו כמו שמפרש בסוף הבריתא דימי לרעתו אין עולין לו אלא לימי מזו ותגלחת לרעתו אינה עולה לתגלחת מזו כדאמר בפרק מי שאמר הריני זיר מגלח (מיר יח:) ובפרק שני מזירים (שם סט:) ומה שמביא חטאתו ביום תגלחתו הייגו כרבי שיהה תגלחתו ומתנה על חטאתו ואומר אם טמא אני חטאתי מחובתי ועולה נדבה פי' עולה שאמרנו למעלה ואם טהור אני עולה מחובתי וחטאת העוף ספק מגלח ראשו וזקנו וגבות עיניו כדרך שהמצורעים מגלחין [ב] ומביא עולת בהמה [י] [ומתנה עליה כו' וסופר שלשים יום ומביא עולת בהמה כו'] שהרי ספק נזירות טהרה הוא מונה ואינו יכול לגלח תגלחת שניה לרעתו על שיזרוק עליו אחד מן הדמים ומביא עולה וחטאת [ס] ושלמים יא] (ודאי עולת בהמה) ושהה עד סוף נזירות טהרה שאחר טהרת לרעתו שעולה בודאי ואומר אם טמא אני פירוש אם טמא הייתי בתגלחת ראשונה העולה ראשונה נדבה היתה וזו בהיה חובה וחטאת העוף שהבאתי בתגלחת ראשונה מחובתי ואם טהור אני עולה ראשונה חובה וזו נדבה שתגלחת זו של עכשיו אינה כלום וחטאת העוף ספק ומגלח ראשו וזקנו וגבות עיניו כדרך מצורעים ותגלחת זו היתה ראויה לעשות בסוף ז' ימי ספירה תגלחתו ראשונה אבל לא היה יכול משום דגילוח ספק מצורע אינו דומה איסור גילוח דזיר

תחלה מן הצאן יביא כבש הואיל ופתח בו הכתוב תחלה מן העוף יביא תורים הואיל ופתח בו הכתוב תחלה אלמה [ג]תנן הרי עלי עולה יביא כבש רבי אלעזר בן עזריה אומר תור או בן יונה ולא פליג רבי יהודה אלא מאי מיוחדת שבמנחות דלית ליה שם לווי והא תנא הואיל ופתח בו הכתוב תחלה קאמר הכי קאמר איזהו מנחה מיוחדת שבמנחות דלית ליה שם לווי זו שפתח בו הכתוב תחלה פשיטא מנחת הסולת קאמר סימנא בעלמא: מנחה מין המנחה [וכו']: בעי רב פפא מיני מנחה מהו כיון דאמר מיני תרתי קאמר ומאי מנחה דכולה מנחות נמי מנחה מיקריין דכתיב [1] וזאת תורת המנחה או דלמא כיון דאמר מנחה חדא מנחה קאמר ומאי מיני מנחה הכי קאמר ממיני מנחה חדא מנחה עלי תא שמע מנחה מין מנחה יביא אחת הא מיני מנחה שתים אימא סיפא מנחות מין מנחות יביא שתים הא מיני מנחה חדא [ד]אלא מהא ליכא למשמע מינה: תא שמע [א]מין מנחות עלי יביא שתי מנחות ממין אחד הא ממיני[ג] מנחה חדא דלמא [ב]הא מיני מנחה מביא שתי מנחות משני מינין והא לא תני הכי מין מנחות עלי מביא שתי מנחות ממין אחד מיני מנחות עלי מביא שתי מנחות משני מינין הא מיני מנחה חדא דלמא הא מני רבי שמעון היא [ד]דאמר מחצה חלות ומחצה רקיקין יביא ומאי מיני מנחה מנחה דאית בה תרי מיני אבל רבנן דאמרי מחצה חלות ומחצה רקיקין לא יביא מביא שתי מנחות משני מינין: פירשתי ואיני יודע מה פירשתי יביא המשתן: מאן תנא אמר רבי ירמיה דלא כרבי שמעון דאי רבי שמעון כיון דאמר מחצה חלות ומחצה רקיקין יביא אי נמי [ה]סבר לה כר' יהודה דאמר כל המנחות באות עשר איכא לספוקה בארבע עשרה מנחות [ו]אביי אמר אפילו תימא רבי שמעון שמעינן ליה לרבי שמעון דאמר מייתי ומתני' [ז]דתניא רבי שמעון אומר [ח]למחרת מביא אשמו ולוגו עמו

ל"ר יהודה כי על ידי טעם זה אתו לאתדכורי גמרא: וזבחים (דף עו.) פירש למחרת יום שמיני והכל אחד דאספק זיר ומא ומספק מצורע ומא קאי כדמוכח בתוספתא דזיר פרק בתרא והכי איתא התם ספק זיר ומא וספק זיר טהור אבל זיר ולאי היה ספק מצורע ומא פי' מוחלט ספק מצורע טהור פי' [ז] שטהור כבר אבל מצורע ולאי היה פי' בחד גברא אייני שיש בו ספיקות אלו אוכל בקדשים לאחר שיש יום ושותה יין ומיטמא למתים לאחר ק"כ יום כילל אמרו לו זיר ומא אתה [ט] [ואין זיר ומא מגלח אלא עד שבעה] לא ומנה שבעה הזה ושנה וגלח והבא קרבן מנה שבעה ומבקש לגלח אמרו לו זיר טהור אתה ואין טהור מגלח פחות מלי יום לא ומנה כ"ג להשלים [י] [כ] לו מנה לי ומבקש לגלח מ"ל זיר טהור אתה ואין [מ] טהור מגלח אלא על הדמים [נ] פירוש שלא בהמות מייב להביא חטאת עולה ושלמים ועל אחד מהם יכול לגלח וחטאת בהמה אינה באה על הספק ושלמי זיר נמי טעון תנופה וזה אין יכול להניף מפני שהוא ספק מצורע ומא אבל עולה יכול להביא על תנאי והייגו דקתני כילל הוא עושה מביא עולה בהמה ומתנה עליה ואומר אם טהור אני הרי זו חובה ואם לאו לאו הרי זו נדבה כילל הוא עושה להחמיר עליו מביא פייל של חרס חדשה ונותנין לתוכה רביעית מים חיים ומביא שני ליפורי דרור פירוש כדין כל מצורעין ביום תגלחתם וחטאת העוף פי' כדין זיר ומא דשמא ומא הוא ותגלחת זו של טומאה ואינו מתמיל נזירות טהרה עד שיביא חטאתו של טומאה שחטאתו מעכבתו מלמנות נזירות טהרה אבל אשמו אינו מעכבו ומשיגלח תגלחת טומאה הוא אסור לגלח על שימנה נזירות טהרה ולהכי צריך להביא חטאת נזירות טומאה למנות נזירות טהרה ולגלח בסופה לטהרת לרעתו ואשם יביה עד תגלחת הטומאה שיעבה אחרי טהרתו בודאי מן הלרעת אשותה תעלה לו ודאי לטומאת מזו כמו שמפרש בסוף הבריתא דימי לרעתו אין עולין לו אלא לימי מזו ותגלחת לרעתו אינה עולה לתגלחת מזו כדאמר בפרק מי שאמר הריני זיר מגלח (מיר יח:) ובפרק שני מזירים (שם סט:) ומה שמביא חטאתו ביום תגלחתו הייגו כרבי שיהה תגלחתו ומתנה על חטאתו ואומר אם טמא אני חטאתי מחובתי ועולה נדבה פי' עולה שאמרנו למעלה ואם טהור אני עולה מחובתי וחטאת העוף ספק מגלח ראשו וזקנו וגבות עיניו כדרך שהמצורעים מגלחין [ב] ומביא עולת בהמה [י] [ומתנה עליה כו' וסופר שלשים יום ומביא עולת בהמה כו'] שהרי ספק נזירות טהרה הוא מונה ואינו יכול לגלח תגלחת שניה לרעתו על שיזרוק עליו אחד מן הדמים ומביא עולה וחטאת [ס] ושלמים יא] (ודאי עולת בהמה) ושהה עד סוף נזירות טהרה שאחר טהרת לרעתו שעולה בודאי ואומר אם טמא אני פירוש אם טמא הייתי בתגלחת ראשונה העולה ראשונה נדבה היתה וזו בהיה חובה וחטאת העוף שהבאתי בתגלחת ראשונה מחובתי ואם טהור אני עולה ראשונה חובה וזו נדבה שתגלחת זו של עכשיו אינה כלום וחטאת העוף ספק ומגלח ראשו וזקנו וגבות עיניו כדרך מצורעים ותגלחת זו היתה ראויה לעשות בסוף ז' ימי ספירה תגלחתו ראשונה אבל לא היה יכול משום דגילוח ספק מצורע אינו דומה איסור גילוח דזיר

ד א ב מי"י פי"ז מהל' מעה"ק הלכה ה: ה ג מי"י פ"י מהלכות מזירות הלכה ז:

רבינו גרשום

מאי מיוחדת הואיל ופתח [בה] הכתוב תחילה: פשיטא דמנחת הסולת מנחת הסלת והייגו הא שפתח בה הכתוב תחילה ומאי קאמר לבריתא [דהייגו אותה] (דאמר) שפתח בה הכתוב תחילה ולא כלום קמ"ל. דהייגו היא: אלא לסימן בעלמא קמ"ל לגירסא דמי שאמר מנחה סתם לרבי יהודה יביא אותה שפתח בה הכתוב והייגו מנחת הסלת: פירשתי שם מנחה ואיני יודע איזו פירשתי יביא המשתן: דאי רבי שמעון כיון דאמר מחצה חלות ומחצה רקיקין יביא האי מחצה חלות ומחצה רקיקין לאו מחצה דוקא קאמר אלא מקצת חלות ומקצת רקיקין: אי נמי סבר לה כר' יהודה דאמר כל המנחות באות עשר עשר והני חלות נמי עשר ורקיקין עשר. אמאי יביא המשתן ותו לא הא איכא לספוקא בארבע עשרה מנחות כיצד דדילמא ט' חלות ואי' רקיק אמר או ח' חלות וב' רקיקין או ז' חלות וג' רקיקין או ו' חלות וד' רקיקין או ה' חלות וה' רקיקין או ד' חלות וו' רקיקין או ג' חלות וז' רקיקין או ב' חלות וח' רקיקין או חלה אחת וט' רקיקין הרי תשע והייגו גרועי ואופופי דלחלה א' וט' רקיקין ואיכא לספוקי לכולהו אמר רקיקין או כולהו אמר חלות או סלת אמר או מחבת אמר או מרחשת אמר הרי י"ד. וכ"ש אי סבר לה כר' מאיר דאמר כל המנחות באות י"ב איכא לספוקי בשש עשרה. מוסיף שנים על הני דאמרן דאיכא בגרועי ואופופי עד לחלה אחת וי"א רקיקין: אביי אמר אפי' תימא ר' שמעון ואינו צריך אלא חמשתן דשמעינן ליה לר' שמעון דאמר מייתי ומתני'. הכא נמי מייתי ומתני שהרי הביא עשר חלות ועשר רקיקין ומתני דאי אמר תשע חלות ואחד רקיק ליהוו הני עשר לחובתי ואידך עשר ליהוו נדבה ואי אמר ח' חלות ואחד רקיק ואפילו עד חלה אחת וט' רקיקין יכול למימר הני עשר לחובתי ואידך י' לנדבה ואי אמר כולהו חלות או כולהו רקיקין הרי הביא. וכן נמי אי סבירא ליה כר' מאיר לייתי מכולהו י"ב ולייתני ולימא אי מחצה רקיקין אמרתי יהו י"א חלות ואחד רקיק לחובה והשאר יהא לנדבה הרי י"א מנחות שאר חלות לחודייהו נדר או שמא רקיקין לחוד נדר או מחבת או מרחשת או מנחת סלת והכי מצי מתני ואזיל וממה נפשך לא יהא צריך אלא חמש מנחות: ומנא תימרא דר' שמעון אית ליה מתני' דתניא ר' שמעון אומר למחרת מביא אשמו ולוגו עמו וכו'. התם קאי בנזירות דתנן מי שהיה נזיר טמא בספק ומצורע מוחלט

רבינו גרשום

בספק לאחר ס' יום אוכל בקדשים ולאחר ק"כ יום מותר לשתות ביין וליטמא למתים ומגלח ד' תגלחיות שהנזיר טמא מגלח ב' ומצורע מוחלט ב' ומונה ל' יום לנזירות טהרה של (יום) סחם נזירות ומגלח לסוף ל' כדכתיב ונגלח הנזיר פתח אוהל מועד וגו' וכשרוצה להביא קרבנו לסוף אותן ל' יום אומרין לו שמא נזיר טמא הייתה ואותו גילוח שגלחת עולה לך בשביל תגלחת נזירות טומאה שהיית חייב לגלח בסוף ז' יום דכתיב וכי ימות מת עליו בפתע פתאום וטמא ראש נזרו וגילח ראשו ביום שהרתו ביום השביעי יגלחנו ועדיין צריך אתה למנות ל' יום לנזירות שהתרך ומונה ל' יום ומגלח לסוף ל' יום וכשרוצה להביא קרבן לנזירותו אומרין שמא מצורע מוחלט הייתה ואותן ב' גילוחין שגילחת לצערתך עלו לך ולא לנזירותך שאילו הייתה מצורע מוחלט דראי ונזיר טמא ודאי מ"מ היה דינך למנות קודם לצערתך ולגלח ב' תגלחיות ואח"כ לנזירותך אף עכשיו כן. דגילוח ראשון הוי ההוא דחייב לגלח לכשנתרפא מצרעתו דכתיב וכבס המטהר את בגדיו וגלח את כל שערו. וגילוח שני שחייב לגלח לאחר ז' יום לטהרתו כדכתיב וישב מחוץ לאהלו שבעת ימים דכתיב והיה ביום השביעי יגלח את כל בשרו. ועכשיו רשאי לוכל בקדשים לאחר ס' יום דהשתא ודאי טהור הוא שהרי נטהר מצרעתו ואיכא למימר נטהר נמי מספק טומאת נזירותו. וכיון דאמרינן ליה לצערתך עלו ולא לנזירותך צריך למנות עוד ל' יום לנזירותו ומגלח לסוף ל' כדין נזיר טהור וכשרוצה להביא קרבנו אומרין לו שמא נזיר טמא הייתה ואותו גילוח שגילחת עולה לגילוח טומאה למה שהייתה חייב לגלח לסוף ז' ועדיין צריך אתה למנות ל' יום לנזירות שהתרך מיום גילוח טומאתך כדכתיב והימים הראשונים יפלו ולגלח לסוף ל' יום כדין נזיר טהור והייגו ק"כ יום ומכן ואילך מותר לשתות ביין וליטמא למתים שהרי כבר עשה ד' תגלחיות דמוחלט ודנזיר טמא כדפרשינן להו וקאמר ר' שמעון למחרת דסוף ס' יום דמנה ס' וגילח ב' תגלחיות דחשבינן לצערתו למחר מביא אשמו ולוגו וכו'. ולהכי קאמר למחרת דקרבן מצורע אין מביאין אותו באותו יום שמטהר בו וגילח בו עד למחרת דכתיב וביום השמיני יקח שני כבשים וגו' ולהכי קאמר למחרת מביא אשמו דספק מוחלט הוה ומתני

מסורת הש"ס

א) לקמן קז. כ"ק עח: תמורה כ., ב) [בכורות כה. וש"נ], ג) נכס"מ: מיני, ד) [נעיל נט. ס. סנ: סנ:], ה) פי' ומכ"ש לי ס"ל כר"מ דבפאה י"ב מלות לאיכא ספיקות טפיי, ו) זבחים עו. נדה ט. מיר ס., ז) עיין נ"ק, ח) [דף קל:], ט) נ"ל דמקייס. נ"ק, י) דמיני ומנחה משמע תרין כדאמרינן לעיל כו'. נ"ק, כ) נ"ק, ל) נ"ק אחד מיימי לגירסה לם אמר מיני מנחה מביא שתי מנחות מנ' נ"ק, מ) נ"ק מ"ז, נ) וכ. נ"ק, ס) נ"ק, ע) נ"ל ומתקה של רקיקין כו', פ) [פ"ו ה"ח], צ) נ"ק, ק) נ"ל שלשים. נ"ק, ר) נ"ל פי' עד שיחזוק עליו הדם דשלם בהמות כו'. נ"ק, ש) וסופר שלשים יום ומביא עולת בהמה ומתנה עליה כו' שהרי וכו' כמ"ל. נ"ק, ת) נ"ל ושלמים ודאי ומסבא עד כו'. נ"ק,

תורה אור השלם

1. וזאת תורת המנחה הקרב אתה בני אהרן לפני יי אל פני המזבח: ויקרא ו ז

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה דלמא וכו' דמיני ומנחה משמע תרין: (ב) ד"ה איכא וכו' רקיקין הם"ד ואח"כ ד"ה מייתי ומתני מייתי אמי:

גליון הש"ם

גמ' אביי אמר אפי' תימא ר"ש. עי' לעיל ע"א תוס' ד"ה אימא:

מוסף רש"י

הרי עלי עולה יביא כבש. פחות שבעולות דעולה ליכא לספוקי אלא בזכיס (להלן קז.). **אלא מהא ליכא למשמע מינה.** דוהאי מתני' לאו כולה דוקא, אלא חדא מנייהו דוקא או רישא או סיפא, ומנא אחך אמו הניא ולא ידענן הי מנייהו דוקא דגנמר מגיס (שבת קכא.). ר"ש היא דאמר מחצה חלות ומחצה רקיקין. שאינהם כתובים במנחה אחת (לעיל סג.). **למחרת.** נספק מצורע מוחלט ופסק אינו מוחלט קאי, למחרת ביום השמיני (זבחים עו.).

שיטה מקובצת

ג) סבר לה כר' יהודה גליון וכ"ש אי סבר לה כר"מ דאמר שתים עשרה איכא לספוקי בשש עשרה ספיקות ע"כ:

חידושי הרגמ"ה

אי נמי [סבר לה כר' יהודה דאמר כל] המנחות [באות עשר] והוי [חמשה ספיקות אי] עשר אמר [על כל חמשתן ותו איכא לספוקי [בתשע] מנחות כיצד [אי] תשע חלות [ורקיק אחד] אמר או שמונה [חלות ושני רקיקין או ז' [חלות] וג' רקיקין או [ששה חלות] וד' רקיקין [או ה'] חלות וה'

רקיקין [או ה'] חלות וד' רקיקין [או] ארבע חלות [ששה] רקיקין או ג' חלות [ושבעה רקיקין] או שתי חלות [ושמונה] רקיקין או חלה אחת ותשעה רקיקין [הרי] תשעה היינו גרועי ואופופי עד לחלה אחד ותשעה רקיקין ואיכא לספוקי שמא כולהו אמר רקיקין או כולהו חלות אי אמר סולת או מחבת או מרחשת הרי [י"ד] וכ"ש אי סבר כר' מאיר דאמר כל המנחות באות שתים עשרה איכא לספוקי [בשש עשרה] מוסיף שנים על [הני דאמרן] דאיכא גרועי ואופופי עד לחלה אחת ר"א רקיקין: אביי אמר אפי' תימא ר"ש. אינו צריך אלא חמשתן דשמעינן ליה לר"ש דאמר מייתי ומתני הכא נמי מייתי ומתני שהרי הביא עשר חלות ועשר רקיקין ומתני דאי אמר תשע חלות ורקיק אחד ליהוי כר' וכן נמי אי ס"ל כר"מ לייתי מכולהו י"ב ולתני וכו' ר' שמעון אומר למחרת מביא אשמו ולוגו. [בתוספתא] דזירות [קתני מי שהיה ספק זירות] שמא [וספק טהור] [ומצורע [מוחלט] בספק לאחר [ששים יום] אוכל בקדשים [ולאחר] ק"כ יום מותר [לטמא] וכו' וקאמר [ר' שמעון] דסוף [ששים יום] יגלח ב' [תגלחות] לצרעתו [למחרת] מביא אשמו כו' ולהכי קאמר למחרת דקרבן מצורע [אין] מביאין אותו [ביום] שנטהר בו [מצרעתו] עד למחרת דכתיב וביום השמיני יקח שני כבשים ולהכי קאמר למחרתו מביא אשמו דספק מוחלט הוא ומתני' כ) (ממקום) דמקיים ותיבת דמוקים בנמקח: ד) מנחה אחת: ס) ג' ובמנחה: ו) תיבת של נמחק: ז) שטיהר: ח) להשלים שלשים תיבת לו' נמחק: ט) ואין נזיר: י) בהמה. ומתנה עליה כו' נראה שחסר מן התוס' וסופר שלשים יום כו' א) וגרסי' וסופר שלשים יום ומביא עולת בהמה ומתנה כו': יא) תיבות ודאי עולת בהמה ל"ש:

א) לפני רבינו לא היה נדפס עדיין מיכות אלו וסופר לי' וכו' כתוב דברי התוס' מוקף כמרובעים ולפיכך הוצרך להגיה.

ואומר אם מצורע הוא כו': ה"ג ואותו אשם טענן שחיטה בצפון ומתן בהונות וסמיכה ותנופת חזה ושוק ונאכל לזכרי כהונה ליום ולילה כלומר ואותו אשם טענן שחיטה בצפון כדין [אשם] דאשם מצורע גמור דשחיטתו בצפון דאפי' יהא שלמים שלמים לא נאסר (שחיטתן) [אם נשחטו] בצפון ומתן בהונות כחומר דאשם וסמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק כחומר דשלמים דרמינן עליה חומרא דתרוייהו. וה"א הכי נמי מתני לקרבן נזירותו כשמביאו לסוף ק"כ יום אלמא דרבי שמעון אית ליה מתני' האי פירוש דספר' הכי גרסינן אף על גב דקא מפרק מר בשחיטת קדשים אימור דאמר ר' שמעון מייתי ומתני לכתחילה לתקוני גברא אבל בעלמא כו'. דהכי תנן בשחיטת קדשים היינו במסכת זבחים בפרק כל הזבחים אשם שנתערב בשלמים ר' שמעון אומר שניהן ישחטו בצפון ויאכלו כחמור שבהן ליום ולילה. אמרו לו אין מביאין קדשים לבית הפסול ואמרינן בגמרא אפי' תימא ר' שמעון כי אמר שמעון דאיעבד אבל לכתחלה אסור לערבן לפי שאין מביאין קדשים לבית הפסול דהא שנתערבו תנן וקתני בתר הכי איתיביה ר' שמעון אמר למחרת מביא וכו' דמשמע דאפי' לכתחילה קאמר וקא מפרק ליה שאני התם אמאי מביא לכתחלה ומתני' דתקוני גברא הוא שמכשיר האי מצורע להאכילו בקדשים דאי אפשר דלא לייתי קרבן להכי מתני אבל בעלמא דלית ביה משום תקוני גברא כגון שלמי שנתערבו בזבח אחר לא מצי (מתני') [לערב ולהתנות] לכתחלה: משום דקא ממעט באכילת שלמים. דשלמים נאכלין לב' ימים ולילה א' אחר כי נתערבו ויאכלו כחמור שבהן הנותר למחר ישרפנו ועדיין יש להן זמן לאכילתו ומביא קדשים לבית הפסול אבל מנחות שלא ידע מה פירש אפי' לכתחלה מצי מתני דהכא ליכא למימר דממעט באכילתן דכולהו מנחות אין נאכלות אלא ליום ולילה והלכך גבי מנחות כדפרשינן לעיל: לר' שמעון דאמר מחצה חלות ומחצה רקיקים יביא וקא מתני ט' חלות ורקיק אחד לחובתי ונמצא דקא מייתי עשרון אחד מב' עשרונין דבעינן דקא מייתי עשרון א' לחלות ועביד מיניה חלה אחת וט' רקיקין. והשתא כי מתני הכי נמצא דמצטרף מעשרון דחלות ומעשרון דרקיקין חד עשרון לחובתו. ולוג א' מב' לוגין דהא בעשרון דחלות איכא חד לוג ובעשרון דרקיקין חד לוג וכי מתני הכי הוי בעי חד לוג בין החלות ורקיקין לחובתו. והאי פירוש שכתוב בספרים הכי הוא דהוה בעי חד עשרון וחד לוג דמאן דנדר מנחה סתם ובעי להביא מחצה חלות ומחצה רקיקין דחדא מנחה הוא חייב לאתויי עשרון אחד ולעביד מההוא עשרון חלות ורקיקין והכי נמי חד לוג בין החלות ורקיקין דחד עשרון נינהו והשתא מייתי ב' עשרונין וב' לוגין וקא מצרף לחובתו מעשרון ולוג דחלות ומעשרון ולוג דרקיקים דבין תרוייהו הוי חד עשרון לחובתו: א"ל ודאי מצי עביד הכי לצרף חובתו מב' עשרונים דשמעינן ליה לר' שמעון בברייתא דאמר אם הביא עשרון א' מב' עשרונים כגון דאם נדר עשרון א' ולוג א' והקדיש ב' עשרונים בב' כלים והפריש מהן חצי עשרון מכלי זה וחצי עשרון מכלי האחר דמהני ב' עשרונים הפרש חד עשרון לחובתו והכי נמי עביד מב' לוגין יצא: ומיקמיץ היכי קמיץ דכי קא מייתי עשרון לחלות ועשרון לרקיקין הא איכא למימר דמחצה חלות ומחצה רקיקי אמר דהיינו חד עשרון ולא בעי אלא חד קומץ מתרוייהו: לעולם דקמיץ ב' קמצין חד מחלות וחד מרקיקין ומתני ואמר הכי אי חלות לחוד ורקיקין לחוד אמרי וכו' אי מחצה חלות ומחצה רקיקין אמרי ההוא קומץ דקמיצנן מחלות לחודייהו ליהוו כאילו קמצתי חד קומץ מחלות ורקיקין בהדדי דהך תנאי מהני (להני) דדמי כאלו קמץ חד קומץ לחוד מתרוייהו: (א') [ופרכינן] והך תנאי מאי אהני ליה הא בעי למקמץ חד קומץ בין חלות ורקיקין והשתא קמיץ מחלות

רבי שמעון אומר למחרת מביא אשמו ולוגו עמו בידו כדין מצורע בשמיני שלו והוא יום אחד וששים ומתנה עליו לפי שהוא ספק מצורע ומטמא מצורע שמעכבת טהרתו אינו יכול להביא מבהמה שאין מטמא בהמה באה על הספק לפיכך יביא מטמא אשמו ולוגו עמו בידו כדין מצורע ונכסיו לאחר ויהא עני ויביא קרבן עני דהיינו עוף וו"ש לטעמיה דאמר בסמכת ערכין (דף י:) אפי' היה עשיר בשעה שהביא ליפוריו או בשעת הבאת אשם והעני הכל תולך אחר המטמא ואפילו לתנאי דפליגי עליה אינא לאוקומה להא דהכא ולפרושי יכמוד נכסיו לאחר מעיקרו ומתנה על מטמא העוף ואומר אם טמא הוא פירוש אם מצורע הוא הרי זו מוכנו ואם לאו הרי זו ספיקו ואוכל בקדשים מיד אבל לשמות יין וליטמא למתים אינו יכול שאין ימי מזו עולין לו לימי ערעתו כיצד יעשה פירוש לדברי בן זומא שאין מצריך לבקש אחד מן הסוק לידור כנגדו בזיר כמו שמצריך רבי יהושע בפרק שני נזירין (מיר עט:) סופר שלשים ומביא עולת בהמה ומגלח פי' ספק מגלחת טומאה וספק מגלחת טהרה דשמא מצורע היה וזיר טמא ולא עלו לו אחת מתגלחותיו לנזירותיו רק מלערעתו שאין ימי מזו עולין מתוך ימי ערעתו ולסוף שבעה אחר ימי טהרת ערעתו אינו יכול לגלח דשמא מזיר טהור הוא אבל הזאה לא בעי שכבר הזה ושנה ואפילו לסוף ל' אינו יכול לגלח עד שיזרוק עליו אחד מן הדמים ומביא חטאת העוף משום ספק מגלחת טומאה שאינו יכול להתחיל מנין נזירות טהרה עד שיביא חטאתו כדפרישית ומתנה עליו כתנאי שלמעלה בתגלחת ראשונה והוא הדין שיש להתנות שאם אינו מזיר עכשיו כלל שכלתה נזירותו מתגלחת שלמעלה העולה נדבה וחטאת העוף ספיקו אך התנה לא חש לפרש כל זה וסופר שלשים יום ומביא קרבנותיו שלמים ודלא ועולת בהמה ספק ומתנה עליה ואומר אם טמא הייתי בתגלחת שלישית העולה ראשונה נדבה וזו מוהבה וחטאת העוף מחובתי ואם טהור אני העולה ראשונה מוהבה וזו נדבה וחטאת העוף ספק והוא הדין נמי דמתנה אם כלתה נזירות מתגלחת שניה שתיהן עולת נדבה וחטאת העוף ספק אך לא חש לפרש כך ושותה יין ומיטמא למתים תימה למה לא הזכיר בקרבנות תגלחת רביעית זו חטאת [בהמה] שהרי ודאי מזיר היה ועדיין לא הביא חטאת בהמה בשום פעם ואם באנו לפרש ריש"א דבריית"א ספק מזיר [ספק אינו מזיר כלל עכשיו (אבל מזיר ודאי היה) ולכך לא יביא חטאת בהמה שהרי אינה באה על הספק לא משמע הכי דא"כ הוה ליה לפרושי בהדיא ועוד א"כ בשלמים הוה ליה למיתני תגלח או למיהוי ח"] ב) עולת נדבה או שלמי מזיר ב] לענין [המורם מהם] דבהאי חזה ושוק ובהאי זרוע בשילה במה דברים אמורים בזמן שנדר שלשים אבל נדר שיש עשר חדש אוכל בקדשים לאחר שתי שיש ושותה יין ומיטמא למתים לאחר ארבעה שיש ג) באותו ענין ובאותה שיטה שאמרנו מגלח לסוף שנה ד) באותה של סוף שלשים ובאותו תגלח ולסוף שתי שיש ה) בשניה ובבסוף ג' שיש בשלישית ובבסוף ארבעה שיש ברביעית טמא בספק ומוחלנו בודאי אוכל בקדשים לאחר שמונה ימים דתגלחת מצורע ודאי דאיסור גילוח דזיר ומיד כשיבא לפניו מגלח ראשונה ובשביעי תגלחת שניה ובשמיני מכניס ידיו לבהונות ושותה יין ומיטמא למתים לאחר ל"ז כך כתוב בתוספתא וגרלה דגרסינן שיש ושבעה לפי שיטה שפירשנו טמא בודאי ומוחלנו בספק אוכל בקדשים ו] לאחר שלשים ושבעה יום ושותה יין ומיטמא למתים לאחר ע"ד יום טמא בודאי ומוחלנו בודאי אוכל בקדשים לאחר שמונה ימים ושותה יין ומיטמא למתים לאחר ארבעה וארבעים יום: **אשם** זה יהא שלמי נדבה. וא"ת והא אמרינן בפרק איזהו מקומן (זבחים דף מז:) דאשם מצורע שני כהנים מקבלין את הדם אחד ביד ואחד בכלי ושלמים אמרינן דצריך שיקבל כל דמו של פר ויש לומר דתקוני גברא שאני כדאמרינן בפרק התערובות (זבחים דף עו:):

וסמיכה. למ"ד אשם מצורע לאו דאורייתא הוי בלקפויי ידיו ואע"ג דשלמים בעו סמיכה גמורה ואשכחן בספחים בפרק האשה המירו ולמ"ד דאורייתא הזכיר בתנא סמיכה וכן נסכים דבין שלמים מצורע טעונין סמיכה ונסכים ומיהו נסכים מצינו למימר דנקט משום שאר אשמות דלא בעו נסכים: **ותנופת** חזה ושוק. תימה דלא תני תנופה מחיים דבעי אשם מצורע כדתנן בפרק כל המנחות בתות מנה (לעיל קפ.): **ונאכל** ליום ולילה. ובתודה לתין נאכלת אלא ליום ולילה אין יכול להתנות משום דבעיא לחם ונלחם לי אפשר לעשות תקנה כדמוכח בפרק התודה (לעיל פ.): **שמעינן** ליה לרבי שמעון דאמר אם הביא עשרון אחד משני עשרונות ולוג אחד משני לוגין יצא. פי' בקונטרס לא איתפרש ויש לדקדק מדקסבר מדת יבש לא נתקדשה דמכשר שתי הלחם ולחם הפנים אבל פאני שמעת מינה דלא חיישי בעשרון משתי עשרונות ומיהו לוג אחד מב' לוגין לא שמעינן מינה דכולהו מודו במדת הלח דנתקדשה: כרבי

שמעון ואומר אם מצורע הוא זהו אשמו וזה לוגו ואם לאו אשם זה יהא שלמי נדבה ואותו אשם טענן שחיטה בצפון ומתן בהונות וסמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק ונאכל לזכרי כהונה ליום ולילה ואף על גב ו] דקא מפריק מר בשחיטת קדשים אימר דאמר רבי שמעון מייתי ומתני לכתחילה לתקוני גברא אבל בעלמא דיעבד אין לכתחילה לא הני מילי גבי שלמים דקא ממעט באכילתן דהוו להו קדשים לבית הפסול אבל מנחות אפילו לכתחילה אמר ליה רב פפא לאביי (ו) רבי שמעון דאמר(ו) מחצה חלות ומחצה רקיקין יביא הא קא מייתי עשרון אחד משני ז) עשרון ולוג אחד משני ז) לוגין שמעינן ליה לר"ש דאמר אם הביא עשרון אחד משני עשרונות ולוג אחד משני לוגין יצא ומיקמץ היכי קמץ דמתני ואמר אי חלות לחודייהו ורקיקין לחודייהו אמרי דקא קמיצנא מחלות ליהוי אחלות דקא קמיצנא מרקיקין ליהוי ארקיקין אי מחצה רקיקין ומחצה חלות אמרי דקא קמיצנא מחלות ליהוי אמחצה חלות ומחצה רקיקין ודקא קמיצנא מרקיקין ליהוו אמחצה רקיקין ומחצה חלות והא בעי מיקמץ חד קומץ מחלות ומרקיקין

של זה לחובתי והשתא דנדבה יצא ולא מתפרש לן היכא: **ומיקמץ היכי קמץ.** לאותה מנחה שהוא מצטרף שתי מנחות למנחה אחת ו]: **והא בעי מיקמץ כו'.** דאי חדא מנחה של חלות ורקיקין אמר הוי בעי לחיוויי חלות ורקיקין ולפותתן בכלי אחד ולקמוץ משייהו קומץ אחד: שמעינן

בקרבנות תגלחת רביעית זו חטאת [בהמה] שהרי ודאי מזיר היה ועדיין לא הביא חטאת בהמה בשום פעם ואם באנו לפרש ריש"א דבריית"א ספק מזיר [ספק אינו מזיר כלל עכשיו (אבל מזיר ודאי היה) ולכך לא יביא חטאת בהמה שהרי אינה באה על הספק לא משמע הכי דא"כ הוה ליה למיתני תגלח או למיהוי ח"] ב) עולת נדבה או שלמי מזיר ב] לענין [המורם מהם] דבהאי חזה ושוק ובהאי זרוע בשילה במה דברים אמורים בזמן שנדר שלשים אבל נדר שיש עשר חדש אוכל בקדשים לאחר שתי שיש ושותה יין ומיטמא למתים לאחר ארבעה שיש ג) באותו ענין ובאותה שיטה שאמרנו מגלח לסוף שנה ד) באותה של סוף שלשים ובאותו תגלח ולסוף שתי שיש ה) בשניה ובבסוף ג' שיש בשלישית ובבסוף ארבעה שיש ברביעית טמא בספק ומוחלנו בודאי אוכל בקדשים לאחר שמונה ימים דתגלחת מצורע ודאי דאיסור גילוח דזיר ומיד כשיבא לפניו מגלח ראשונה ובשביעי תגלחת שניה ובשמיני מכניס ידיו לבהונות ושותה יין ומיטמא למתים לאחר ל"ז כך כתוב בתוספתא וגרלה דגרסינן שיש ושבעה לפי שיטה שפירשנו טמא בודאי ומוחלנו בספק אוכל בקדשים ו] לאחר שלשים ושבעה יום ושותה יין ומיטמא למתים לאחר ע"ד יום טמא בודאי ומוחלנו בודאי אוכל בקדשים לאחר שמונה ימים ושותה יין ומיטמא למתים לאחר ארבעה וארבעים יום: **אשם** זה יהא שלמי נדבה. וא"ת והא אמרינן בפרק איזהו מקומן (זבחים דף מז:) דאשם מצורע שני כהנים מקבלין את הדם אחד ביד ואחד בכלי ושלמים אמרינן דצריך שיקבל כל דמו של פר ויש לומר דתקוני גברא שאני כדאמרינן בפרק התערובות (זבחים דף עו:):

וסמיכה. (דף פט:) גבי חמשה שנתערבו עורות בפסחיהן דגמענען מלעשות פסח שני מחמת סמיכה משום תקוני גברא המירו ולמ"ד דאורייתא הזכיר בתנא סמיכה וכן נסכים דבין שלמים בין אשם מצורע טעונין סמיכה ונסכים ומיהו נסכים מצינו למימר דנקט משום שאר אשמות דלא בעו נסכים: **ותנופת** חזה ושוק. תימה דלא תני תנופה מחיים דבעי אשם מצורע כדתנן בפרק כל המנחות בתות מנה (לעיל קפ.): **ונאכל** ליום ולילה. ובתודה לתין נאכלת אלא ליום ולילה אין יכול להתנות משום דבעיא לחם ונלחם לי אפשר לעשות תקנה כדמוכח בפרק התודה (לעיל פ.): **שמעינן** ליה לרבי שמעון דאמר אם הביא עשרון אחד משני עשרונות ולוג אחד משני לוגין יצא. פי' בקונטרס לא איתפרש ויש לדקדק מדקסבר מדת יבש לא נתקדשה דמכשר שתי הלחם ולחם הפנים אבל פאני שמעת מינה דלא חיישי בעשרון משתי עשרונות ומיהו לוג אחד מב' לוגין לא שמעינן מינה דכולהו מודו במדת הלח דנתקדשה: כרבי

מחצה חלות ומחצה רקיקין דחדא מנחה הוא חייב לאתויי עשרון אחד ולעביד מההוא עשרון חלות ורקיקין והכי נמי חד לוג בין החלות ורקיקין דחד עשרון נינהו והשתא מייתי ב' עשרונין וב' לוגין וקא מצרף לחובתו מעשרון ולוג דחלות ומעשרון ולוג דרקיקים דבין תרוייהו הוי חד עשרון לחובתו: א"ל ודאי מצי עביד הכי לצרף חובתו מב' עשרונים דשמעינן ליה לר' שמעון בברייתא דאמר אם הביא עשרון א' מב' עשרונים כגון דאם נדר עשרון א' ולוג א' והקדיש ב' עשרונים בב' כלים והפריש מהן חצי עשרון מכלי זה וחצי עשרון מכלי האחר דמהני ב' עשרונים הפרש חד עשרון לחובתו והכי נמי עביד מב' לוגין יצא: ומיקמיץ היכי קמיץ דכי קא מייתי עשרון לחלות ועשרון לרקיקין הא איכא למימר דמחצה חלות ומחצה רקיקי אמר דהיינו חד עשרון ולא בעי אלא חד קומץ מתרוייהו: לעולם דקמיץ ב' קמצין חד מחלות וחד מרקיקין ומתני ואמר הכי אי חלות לחוד ורקיקין לחוד אמרי וכו' אי מחצה חלות ומחצה רקיקין אמרי ההוא קומץ דקמיצנן מחלות לחודייהו ליהוו כאילו קמצתי חד קומץ מחלות ורקיקין בהדדי דהך תנאי מהני (להני) דדמי כאלו קמץ חד קומץ לחוד מתרוייהו: הך תנאי מאי אהני ליה הא בעי למקמץ חד קומץ [וקא קמיץ] ב' קומצין: א"ל ודאי מצי למיקמץ מחלות [שיהו] ארקיקין דשמעינן לר"ש בברייתא דאמר [דהיכא] דנדר מחצה חלות ומחצה רקיקין ומייתי להו בחד מנא וכי קמץ ועלה בידו מאחת על שניהם יצא דיכול לקמוץ מחלות ארקיקין ומרקיקין אחלות:

ב) [נעיל סג: וש"ק], ג) ל"ל שלמי נדבה. ל"ק, ד) כלאתו כו' וכלאתה כו'. ל"ק, ד) ל"ל כלאתה כו' וכלאתו כו'. ל"ק, ה) ל"ל כשניים וכן כשלישית וכן כרביעית. ל"ק,

הגהות הב"ח

(ו) גמ' ולר"ש דאמר: (ז) רש"י ד"ה ואע"ג דקמפריק מר בשחיטת:

מוסף רש"י

שחיטה בצפון ומתן בהונות. כמומר אשם וסמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק. כמומר שלמים (זבחים עו. וכנ"ל נדה ע:).

שיטה מקובצת

ו) ואע"ג דקאמר מר אימר דאמר. מתיבת ואע"ג עד תיבת אמר ליה רב פפא זהו פ' מרבגן סבוראי: ז) משני שערונין: ג) לוגין. פי' דהוי בעי חד עשרון וחד לוג ומפלגינן לחלות ולרקיקין וקא מצרף מעשרון ולוג דחלות ומעשרון ולוג דרקיקין. זהו מרבגן סבוראי: ד) ולילה עד חצות: ס) עשרון אחד משתי עשרונות: ו) אחת ובעי שני קמצים חדא לחובה וחדא לנדבה כדאמר בסוף שמתין: ז) ספק נזיר טמא: ח) למיהוי שלמי: ט) דלענין מורם מהם: י) לאחר שבעה ושלשים שותה ביין ומטמא למתים לאחר שבעים וארבעה ימים טמא בודאי ומוחלט בודאי אוכל בקדשים לאחר: [א"ה מכאן ועד סוף המסכתא נקרעו הדפין ונאבדו וחבל על דאבדין] חידושי הרגמ"ה ואומר אם מצורע הוא (הכי [נמי]) ואותו אשם טענן שחיטה בצפון ומתן בהונות וסמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק כחומר שלמים דרמינן עליה חומר תרוייהו וה"נ מתני בקרבן נזירותו כשמביא לסוף ק"כ יום אלמא ד"ש אית ליה מתני': (האי פירושא דספרים [מאע"ג] אע"ג דקא מפרק מר בשחיטת קדשים אימר דאמר ר"ש לכתחילה תקוני גברי אבל בעלמא כו'): לר"ש דאמר מחצה חלות ומחצה רקיקין יביא הא קא מייתי כו' האי פירושא דבספרים הכי הוא. דהוי בעי עשרון וחד לוג דמאן דנדר מנחה סתם בעי להביא מחצה חלות ומחצה רקיקין דחד מנחה הוא חשיב ובעי לאתויי עשרון אחד ולעביד מההוא עשרון חלות ורקיקין והכי נמי חד (עשרון) [לוג] לחלות ורקיקין דחד עשרון אינהו והשתא [דבעי] לאתויי שני עשרונות ושני לוגין נמי וקא מצטרף לחובתו מעשרון ולוג דחלות ומעשרון ולוג דרקיקין ובין תרוייהו הוי חד עשרון לחובתו: א"ל ודאי מצי הכי עביד לצרף חובתו משני עשרונים דשמעינן לר"ש בברייתא דאמר שאם הביא עשרון אחד משני עשרונים כגון אם נדר עשרון

אחד ולוג אחד והקדיש שני עשרונים וב' לוגין והביא אותן עשרונים בשני כלים והפריש מהן חצי עשרון מכלי זה וחצי עשרון מכלי זה (משני עשרונים כגון) דמהני ב' עשרונות הפרש חד עשרון לחובתו וה"נ עביד בשני לוגין יצא: ומיקמץ היכי קמיץ. הא קא מייתי עשרון לחלות ועשרון לרקיקין הא אימא (אימר) מחצה חלות ומחצה רקיקין אמר היינו חד עשרון ולא בעי אלא חד קומץ לתרוייהו: לעולם (דבעי למיקמץ) דקמיץ ב' קמצים חד דחלות וחד דרקיקין ומתני ואמר [אי] חלות לחוד כו' אי מחצה חלות ומחצה רקיקין ליהוי ההוא קומץ דחלות ורקיקין בהדדי דהך תנאי [מתני] דדמי כאילו קמץ חד קומץ לחוד מתרוייהו: הך תנאי מאי אהני ליה הא בעי למיקמץ חד קומץ [וקא קמיץ] ב' קומצין: א"ל ודאי מצי למיקמץ מחלות [שיהו] ארקיקין דשמעינן לר"ש בברייתא דאמר [דהיכא] דנדר מחצה חלות ומחצה רקיקין ומייתי להו בחד מנא וכי קמץ ועלה בידו מאחת על שניהם יצא דיכול לקמוץ מחלות ארקיקין ומרקיקין אחלות:

שמעיון ליה לר"ש. בפ' כל המנחות בחוה מלה (לעיל סג:): **מוסר השמן.** אמרי' בפ' וחלו מנחות (לעיל עה.) מנחה הבאה מחצה חלות ומחצה רקיקין מביא לוג שמן ומולחו לחלות ורקיקין וחלות בולגן ומושח הרקיקין על פני כולן ושאר השמן מחזירו לחלות וגבי כולה רקיקין תניא לעיל מהכיא [שם] מושחן כמין כי ושאר השמן נאכל לכהנים: **רבי שמעון בן יהודה.** גבי מחצה חלות ומחצה רקיקין קאי: **מוסר השמן נאכל לכהנים.** כדין רקיקין הבאים בפני עצמן הלכך ממה נפשך מותר של רקיקין נאכל לכהנים: **כי קא מספקא ליה.** לגבי ממנחת יחיד שאינה באה בלבור דהיינו הך חמש ממנחות הנדבה דחינן בחות בלבור כדאמר לעיל (דף קד:) אין שנים מתנדבים עשרון אחד שהרי כתיב בה נפש[ב] אבל מנחת נסכים הבאה בלבור לא מספקא ליה דודאי[ג] ידע שלא נדרה: **שלו[ד] עשרוני מאחד ועד ששים.** שיביא ששים מנחות בששים כלים בחד כלי חד עשרון ובחילד שנים ובחילד שלשה ובחילד [ארבעה וכן עד] ששים: **שהם אלף ושמנה מאות ושלשים.** עשרונות ובכל כלי יאמר אם כזו נדרתי זו לנדרי ואם לאו תהא נדבה דממה נפשך חדא מיניהו נדר: **פירשתי.** עשרונות [ה]ופירשתי מאיזה מנחה מן החמש הממנחות ואיני יודע מאיזה מנחה פירשתי וכמה עשרונים פירשתי בה יביא חמש מנחות של ששים עשרונים: **במוסר להכנים חולין לעזרה.** ולכולי עלמא אסור לערב חובה בנדבה: **רבנן סברי מוסר להכנים חולין לעזרה.** הלכך יביא ששים עשרון בכלי אחד ויתנה אם כולן נדרתי כולן לחובתי ואם לאו מה שנדרתי יהא לחובתי והשאר חולין אבל השאר לנדבה לא מצי לאימוי דאסור לערב חובה בנדבה. ואי קשיא הכא נמי היכי קריב קומץ הא הוי קלת מן הקומץ חולין ועוד מנחה היכי משתרי והא לא איקמצ' קומץ שלם דקדמ מן הקומץ הוי חולין תריץ כדתרצינן בהקומץ רבה (לעיל כד:) קומץ בדעתא דכהן תניא מילתא וכהן דעתו אקודש ולא אחולין: **ורבי סבר אסור להכנים חולין לעזרה.** הלכך לא מצי אימוי בכלי אחד ומתנה אבל יביא ששים מנחות מאחד ועד ששים בששים כלים ויאמר אותם שנדרתי יהו לחובתי והשאר נדבה. ואי קשיא לייתי ששים עשרונות בששים כלים ויאמר לפי חשבון שנדרתי יהא לנדרי והשאר נדבה הא לא קשיא דקביעות המנחה[ה] מילתא היא ולא מצי לאימוי בכלי אחד פחות ממה שקבע בו: **מוסר לערב חובה בנדבה.** הלכך מייתי ס' עשרונות ויאמר כפי מה שנדרתי יהו לחובתי והשאר לנדבה: **שני קמלים.** חד לחובה וחד לנדבה: ומשני **דקמץ.** שני קמלים: **כל היכא דמטי ידיה דכהן בשפא.** בקומץ ראשון יהא חובה וכל היכא דמטו ידיה בקומץ אחרון תהא נדבה: דלמא

כרבי שמעון בן יהודה. ואם תאמר מאי סלקא דעתך דמקשה דקאמרינן דאי ממלה חלות ומחצה רקיקין מוחר השמן מחזירו לחלות הא לא משכחן בפ' ואלו מנחות (לעיל עה.) רבי שמעון דאית ליה האי סברא ומגא ידע בחולה רקיקין דשאר השמן נאכל לכהנים וי"ל משום דרבנן דפליגי אדבי שמעון בן יהודה אם סבירא להו במוחר השמן מחזירו לחלות ואליבא דרבי שמעון קאמרי דהא קתני מנחה הבאה מחצה חלות ומחצה רקיקין ומאן שמעת ליה דאית ליה האי סברא רבי שמעון: **שהן אלף ושמונה מאות ושלשים.**

מיכל קא בידן מאחד ועד ששים ולרף תחילתן לסופן עד האמצע כגון אחד וששים הם ס"א שנים וע"ט הם ס"א ושלש וע"מ הם ס"א כן תמנה עד שלשים דשלשים ושלשים ואחד נמי הם ס"א ויעלה לך שלשים פעמים ס"א וכן טוכל למנות פרים דחג דעולין לשבעים כילד ז' וי"ג הם עשרים וכן ח' וי"ג הם עשרים וכן ט' וי"א הם כ' וי' הרי שבעים:

במותר להכנים חולין לעזרה מיפלגי. ולא מיתוקמא אלא כרבנן דאמרי למנחה של ששים עשרון ששים לוגין דאי כרבי אליעזר בן יעקב דאמר אין לה אלא לוגב היכי מיתכשרה כיון דאיערב חולין בהדה הא אינה ראויה לנבלגן משום דהוה ליה מיסר שמנה:

רבה אמר דכולי עלמא וכו'. רבה גרסינן אף על פי שהוא אחד רב חסדא דרבא משני לקמן שינויא אחרינא:

דתלי לה בדעת כהן. ואף על גב דבהקומץ רבה (לעיל דף כד:) לית ליה לאחיי בדעתא דכהן תניא מילתא הכא מודה: אפשר

ומרקיקין וקא קמיץ מחלות ארקיקין ומרקיקין אחלות שמעינן ליה לרבי שמעון דאמר[ו] אם קמץ ועלה בידו מאחד על שניהם יצא והא איכא מותר שמן דאי מחצה חלות ומחצה רקיקין אמר מותר השמן מחזירו לחלות כולהו רקיקין אמר מותר השמן נאכל לכהנים ברבי שמעון בן יהודה דתניא רבי שמעון בן יהודה אומר משום ר' שמעון[ז] מושחן כמין כי ומותר השמן נאכל לכהנים אמר ליה רב כהנא לרב אשי והא איכא לספוקה במנחת נסכים דאמר רבא[ח] מתנדב אדם מנחת נסכים בכל יום כי קא מסתפקא ליה (סימן יחו"ד בגל"ל לבונ"ה בלו"ג מקמצ"ה) באה בגלל יחיד באה בגלל ציבור לא מסתפקא ליה כי קא מסתפקא ליה באה בגלל עצמה באה בגלל זבח לא מסתפקא ליה כי קא מסתפקא ליה טעונה לבונה שאינה טעונה לבונה לא מסתפקא ליה כי קא מסתפקא ליה באה בלוג באה בשלשה לוגין לא מסתפקא ליה כי קא מסתפקא ליה טעונה קמיצה שאינה טעונה קמיצה לא קא מסתפקא ליה: פירשתי מנחה של עשרונים: תנו רבנן פירשתי מנחה[ט] וקבעתי בכלי אחד של עשרונים ואיני יודע מה פירשתי יביא מנחה של ששים עשרונים דברי חכמים רבי אומר [י]יביא מנחות של עשרונים מאחד ועד ששים שהן אלף ושמונה מאות ושלשים פירשתי[יא] ואיני יודע מה פירשתי ואי זו מהן פירשתי ואיני יודע כמה פירשתי יביא חמש מנחות של ששים ששים עשרונים שהן שלש מאות דברי חכמים רבי אומר יביא חמש מנחות של ששים עשרונים מאחד ועד ששים שהן תשעה אלפים ומאה וחמשים במאי קא מיפלגי אמר רב חסדא במותר להכנים חולין לעזרה קא מיפלגי רבי סבר[יב] אסור להכנים חולין לעזרה ורבנן סברי מותר להכנים חולין לעזרה רבא אמר דכולי עלמא [יג]אסור להכנים חולין לעזרה והכא במותר לערב חובה בנדבה קא מיפלגי רבנן סברי מותר לערב חובה בנדבה ורבי סבר אסור לערב חובה בנדבה אמר ליה אביי לרבא לרבנן דאמרי מותר לערב חובה בנדבה הא בעינן שני קמצים דקמיץ והדר קמיץ והא קא קמיץ מחובה אנדבה ומנדבה אחובה דתלי ליה[יד] בדעת כהן דאמר כל היכא דמטיא ידא דכהן השתא חובה ולבסוף נדבה ואקטורי היכי מקטר ליקטר נדבה ברישא דחובה היכי מקטר לה דלמא כולה חובה היא וחסרו להו שירים[טו] ואמר מר שירים שחסרו בין קמיצה להקטרה אין מקטיר קומץ עליהן ליקטר חובה ברישא דנדבה היכי מקטר לה ודלמא

ס' שערון בכלי אחד. ויש בכלל המרובה המועט וסבירא ליה לתנא קמא קטן והביא גדול יצא ור' סבירא ליה דלא יצא ואיירי כגון דקבעם בכלי הילכך קאמר יביא מנחה של עשרונים בס' כלים מאחד ועד ס', בכלי אחד חד עשרון ובאחד שנים ובשלישי ג' וכן עד ס' דהשתא איזה שנדר הא איתיה לחוד בכלי'. פירשתי ואיני יודע איזה מהם פירשתי דאינו יודע כמה שערונים במנחה יביא מכל מין ס' בכלי אחד שהן עולין ג' מאות: ר"א מכל מין צריך להביא מאחד ועד ס'. ומין אחד מאחד ועד ס'. שהן עולין לאלף ושמונה מאות ושלשים אם תרצה לחשבם קח זה סימן בידך מכל חשבון שתרצה לחלקו כך. כגון אלו מאחד ועד ששים אמור ס' פעמים ס' ואל תחשוב אלא המחצית ל' פעמים ס' וכן חשוב מא' עד עשרה א' וב' הרי ג' הוסיף ג' הרי ו' הוסיף ד' הרי יו"ד הוסיף ה' הרי ט"ו. וכן עד עשרה יעלה התשבון ג"ה הרי הותירו ה' על חשבון העשרה. ועכשיו ראה ל' פעמים ס' הרי י"ח מאות וששים הם י' פעמים עשרה ולכל עשרה מותירים חמשה הרי שלשים ווהו אלף ושמונה מאות ושלשים: רבנן סברי מותר להכנים חולין לעזרה. וקא מייתי ס' לחוד בחד מנא ומתני ואמר הכי אם עשר נדרתי יהו הנעשר לחובתי והשאר יהיו חולין וקומץ קומץ אחד ואותו קומץ הוי לחובתו ואי מכניס כולהו ס' בעזרה לית לן בה. דמותר (לערב) [להכניס חולין] בעזרה ומה דמתערבי חובה בחולין לית לן בה דאי חולין כהנים אכלי להו כקדשים: ור' סבר אסור להכנים חולין בעזרה. והילכך מתני ואמר הכי אי עשר נדרתי יהו הנעשר שבכלי אחד לחובתי והשאר יהיו נדבה ואותן עשר הא הוו בכלי אחד בפני עצמו דאם נדר קטן איכא קטן ואי גדול איכא גדול: רבנן סברי מותר לערב חובה בנדבה. והכי מתני אי עשר נדרתי יהו עשר שבתוך אלו ס' לחובתי והשאר נדבה. ואי מתערבי כולהו ס' דהשתא אתערב חובה בנדבה לית לן בה דמותר לערב: ור' סבר דאסור לערב. ומשום הכי יביא מא' ועד ס' בס' כלים שלא יתערב חובה בנדבה: הא בעינן ב' קמצין. חד לחובתו וחד לנדבתו: דקמיץ והדר קמיץ ב' פעמים: והא קא קמיץ מחובה אנדבה כו'. דהא מתערבי אהדדי: דמטא ידא דכהן השתא. כלומר הקומץ שיקמוץ תחלה יהא חובה והאחד נדבה: דילמא כולה מנחה של ס' עשרון חובה דחיישינן דס' נדר וחסרו להו שירים דכיון דקא קמיץ לשום חובה ברישא הך דקא קמיץ לבסוף לשם נדבה לא צריך דדילמא כולה חובה היא וחסרו להו שירים בין קמיצת חובה להקטרת חובה דקודם שהקטיר לשום חובה הקטיר קודם של נדבה ואשתכח דקא חסרו שירים שהרי חסרו אותו קומץ דמקטיר לשום נדבה והלכך היאך מצי הדר מקטיר לקומץ דחובה דאמר מר וכו': ליקטר דחובה ברישא ההוא קומץ דנדבה היכי מקטיר לה[ט] דילמא כולה חובה היא. וכל שממנו לאישים השאר הרי הוא בבל תקטירו. והשתא ליכא למימר שירים שחסרו בין קמיצה להקטרה כיון דקומץ לשום חובה הקטיר מיד לשום חובה קודם דקמץ לשם נדבה ולא חסרו בין קמיצה להקטרה. וקא ס"ד דאפי' קמץ אותו קומץ דנדבה מקמי דלקטר קומץ דחובה ליכא למימר דחסרו להו שירים. דהואיל דאמר' דאותו חובה מקטיר ברישא כיון דאכתי קומץ לנדבה קאי בעיניה בשעת הקטרת קומץ דחובה אע"ג דמקמץ לא חשבינן כמאן דחסרי שירים: א"ל לעולם מקטר דחובה ברישא והכי אפשר ליה בתקנה כגון דמסיק אותו קומץ דנדבה לשום עצים ולא לשום קומץ דהשתא אי אמרת דשירים ניגוה לא עבר בבל תקטירו כדר' אליעזר כו': רבנן אית להו דר' אליעזר דאפשר לאסוקי לשום עצים דו': לית ליה דר' אליעזר ולהכי אמר דליתי מא' ועד ס' דקסבר ר' דהא דלא מייתי ס' לחודיהו בחד מנא לאו משום דלא יהא מותר לערב אלא משום דלא מצי מסיק השירים לשום עצים. ורבנן סברי דמסיק ומתני הכי אי כולה חובה הוי הך קומץ שני דנדבה ליהוי כעצים דעלמא ואי לא ליהוי לשום נדבה: אמר ר' אי ס"ד כו'. א"כ דסבירא ליה לר' דמותר לערב אמאי קא מחייב לאייתויי מא' ועד ס' בבציר מהכי סגיא דאפשר דמייתי שיתין עשרונים בחד מנא וחד עשרון בחד מנא זוטא ומגבי להו כופף הכלי הגדול שבו ס' והכלי הקטן שבו האחד כדי שיהיו נוגעין סולתן במעט וקמיץ מן הגדול חד קומץ ומן הקטן חד קומץ ומתני ואמר הכי אי ס' נדרתי יהו אלו ס' לחובתי ואידך קומץ דקטן ושיריו יהיו לנדבה ואי עשר לחוד נדרתי יהו עשר מן ס' לחובתי והשאר יהו לנדבה והקומץ של כלי קטן שהוא נדבה יהא פוטר נמי על השאר דנדבה דיש בכלי גדול דהא נגעי פורתא אהדדי ולהא ליכא למיחש

מסורת הש"ס

א) [לעיל סג:], ב) לעיל עה., ג) [לעיל קד: זבחים פד.], ד) ל"ל ואיני יודע מאיזו מנחה כו'. ל"ק, ה) [לעיל מח. פ: וש"נ], ו) [לעיל כד:], ז) לעיל ט. טו. [יומא מז:], ח) [ויקרא ב:], ט) ל"ל של ס', י) גי' ל"ק, כ) ל"ל ופירשתי מנחה מן החמש כו'. ל"ק, ל) [ל"ל מנחת],

הגהות הב"ח

(א) גמרא מ"ר פירשתי מנחה של עשרונים וקבעתי בכלי אחד ואיני יודע: (ב) רש"י ד"ה כי קא מספקא ליה וכו' דוחלי נדרא שלא:

מוסף רש"י

מושחן. שלמים כמין כי. אות יווית ועשויה כמין ע"י"ת בספרכת גדול מאצבע (לעיל עד: בכתי"). **מתנדב אדם מנחת נסכים.** קלת שמן ויין בלא קרבן (לעיל קד:) ואמ"ג שלא אמרה תורה מנחת נסכי שלא הבאה בגבור זבח, היכא דפרים פרים (מבחוס פד.). **אסור להכניס חולין לעזרה.** ודרסינן, וכמילמי כי ירחק ממנו המקום וזבחת (דברים יב) כרחוק מקום אתה וזבח ולא אתה זובח בקרוב מקום מולין שלך, והוא הדין לכל הבאה מולין בעזרה שאסור, אי נמי מדרבנן דלמא איכא דמזי ליה לעזרה בקדש מולין כליון וסבור קדשים הן הואיל ולאיימינהו בעזרה ואמי לזולזי בקדשים (רשב"ם ב"ב פא:). **שירים שחסרו.** שנתמזרו מהן אין מקטירין. דתניא (מנחות דף ע.) מן המנחה פרט לשתפרה היא לו שחסר קומצה (יומא מז:).

שיטה מקובצת

גמ' ר"ד פירשתי מנחה של עשרונים וקבעתי: שם שהן אלף וכו' נ"ב אש"ל סימן: שם שהם תשעה אלפים וכו' נ"ב תמ"ח סימן: שם רבי סבר אסור להכניס נ"ב ע' תוס' לעיל דף פ ע"ב: רש"י ד"ה ר"ש בן יהודה כו' קאי דמותר השמן והד"א: ד"ה כי קא מספקא כו' לנדר ממנחת יחיד: בא"ד דהיינו הנך חמש מנחות הנדבה דאינן: ד"ה של עשרונים מאחד כו' ובאידך שלשה ובאידך וכו' וכן עד ששים: ד"ה פירשתי עשרונות כו' של ששים ששים עשרונות: ד"ה רבנן סברי כו' היכי משתריא דהא: ד"ה מותר לערב כו' הלכך מייתי ששים עשרונות בחד מנא ראמר כפי מה שנדרתי יהא לחובתי: תד"ה כו' ש בן יהודה כו' ומנא ידע דלמא הוי בכולה רקיקין דשאר השמן נאכל לכהנים:

רבינו גרשום

על רקיקין ומרקיקין אחלות דהא קמיץ ב' קמצין: א"ל ודאי מצי למקמץ מחלות לחודיהו ארקיקין דשמעי' ליה לר' שמעון בברייתא דאמר ודאי היכא דנדר מחצה חלות ומחצה רקיקין ומיתני להו בחד מנא וכי קמץ ועלה בידו מאחד על שניהן יצא אלמא דיכול לקמוץ מחלות ארקיקין ומרקיקין אחלות: והא איכא מותר שמן דאמרי' בפירקא דלעיל דשמטביא חלות ורקיקין נותן חצי לוג לחלות וחצי לוג לרקיקין וחלות טוענין בלילה ורקיקין אין טוענין אלא משיחה אבל דאמרי' מושחן כמין כי יוונו ומותר השמן שנשתייר מחצי לוג של רקיקין אותו מותר מחזירו לחלות והשתא כי מספקא ליה אי כולן רקיקין אמר אי מחצה חלות ומחצה רקיקין אמר היכי עביד מאותו מותר שמן דבעי להחזיר לחלות לאחר משיחת רקיקין דאי מחצה חלות ומחצה רקיקין אמר צריך להחזירו המותר לחלות. אי כולהו רקיקין אמר מותר השמן נאכל לכהנים דלאחר שמושחן השירים נאכל לכהנים. והשתא אי אכלי כהנים לשירים שמא מחצה חלות ומחצה רקיקין אמר צריך להחזירו לחלות ולא למיכליה כהנים: א"ל (קי"ל) (ס"ל) כר"ש בן יהודה. דאמר דהיכא דאמר מחצה חלות ומחצה רקיקין אין מחזיר המותר לחלות אלא נאכל לכהנים הילכך ממה נפשך נאכל לכהנים: והא איכא לספוקה במנחת נסכים דאיכא למימר במנחת נסכים נדר ולייתי מנחת נסכים ואמאי קא לא קא חשיב נמי הא ולייתו ר' מני מנחות ואמאי קא אמר חמשתן ותו לא: דאמר רבא מתנדב אדם. דיכול להביא מנחת נסכים לחודיה בלא זבח והואיל דמצי למיתי איכא למיחש דהא נדר: א"ל להא ודאי ליכא לספוקי כי קא מספקא ליה דידע דמידי דבאה יחיד ולא באה צבור נדר דהיינו אחד מה' מנחות אבל נסכין דבאין נמי בצבור פשיטא ליה דלא נדר: ופשיטא ליה נמי דלא נדר מידי דבא בגלל זבח ולא מידי דלא טענן לבונה ולא מידי דבציא ג' לוגין שמן ולא מידי דלא טענן קמיצה דהיינו מנחת נסכים דכולה כליל ואית בה כל הני: פירשתי מנחה של עשרונים. דיודע איזו מנחה נדר אבל מספקא ליה כמה עשרונים נדר במנחה: יביא

ו א מיי' פי"ד מהלכות מעה"ק הלכה ג:

ז ב מיי' שם פי"ו הלכה מ וש"ש בכ"מ:

ח ג מיי' פ"ג מהלכות שחיטה הלכה נ ופ"ח מהלכות ממוקרי כפרה הלכה ז: